

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **O. I. Ú. N. L., o. s.**, zastoupeného JUDr. Petrem Kužvartem, advokátem se sídlem Za Zelenou liškou 967/B, Praha 4, proti žalovanému **Krajskému úřadu Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, za účasti: **S. p. c. h. v., a. s.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Veliškem, advokátem se sídlem Jindřišská 34, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2003, čj. UPS 1091/4/24208/03/La, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 Ca 117/2003, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 8. 2004, č. j. 15 Ca 117/2003 - 81,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Osobě zúčastněné **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozhodnutí bylo jako nepřipustné podle § 60 spr. ř. zamítnuto odvolání žalobce (dále též „stěžovatel“) proti rozhodnutí Magistrátu města Ústí nad Labem, stavebního odboru (dále též „stavební úřad“), ze dne 18. 11. 2002, čj. SO/S/2248/02/119-Se/Dos. Tímto rozhodnutím stavebního úřadu byla stavebníkovi – společnosti S. p. c. h. v., a. s. (dále jen „osoba zúčastněná“) – povolena stavba „V. n. e. p.“. Žalovaný uvedl, že žalobce, jenž je občanským sdružením, může být účastníkem pouze takového řízení, v němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny. Dne 29. 10. 2002 oznámil žalobce stavebnímu úřadu svou účast ve stavebním řízení; na základě

toho s ním bylo jednáno jako s účastníkem řízení. Žalovanému není známo, proč bylo žalobci ve stavebním řízení přiznáno postavení účastníka řízení. Je však zřejmé, že stavební úřad závěrem neshledal, že by mohly být dotčeny zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny, neboť stavba se umísťuje do uzavřeného průmyslového areálu zastavěného stávajícími průmyslovými stavbami. Navrhovanou stavbou jsou dotčeny zájmy hájené podle zákona o vodách, o prevenci závažných havárií a o odpadech, nikoliv podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Námitky žalobce žalovaný s ohledem na schválený územní plán neakceptoval. Pokud je areál určen k využití pro průmysl a v katastru nemovitostí jsou zde evidovány pouze průmyslové objekty a zastavěné plochy a nádvoří, lze se při povolování dalšího průmyslového objektu jen stěží domáhat ochrany přírody a krajiny podle zákona o ochraně přírody a krajiny, což je účel, pro nějž bylo občanské sdružení žalobce založeno. Povolovaná stavba by mohla mít teoreticky vliv na složky životního prostředí chráněné dalšími zákony, jako jsou ovzduší, vody, hluk; tyto zájmy však nehájí občanská sdružení, nýbrž orgány státní správy, jež se ke stavbě vyslovily kladně. Na základě toho měl stavební úřad reagovat na oznámení žalobce o účastenství v řízení rozhodnutím o tom, že se žalobce účastníkem stavebního řízení nestává. Podle žalovaného bylo tedy odvolání podané žalobcem, který neměl být účastníkem stavebního řízení, nepřipustné a vydané stavební povolení nabylo právní moci marným uplynutím odvolací lhůty účastníku řízení.

Žalovaný současně odvolání v souladu s § 60 spr. ř. posoudil z hlediska toho, zda neodůvodňuje obnovu řízení, případně změnu nebo zrušení rozhodnutí mimo odvolací řízení; dospěl však k závěru, že podmínky pro tento postup nejsou splněny. Podle § 32 odst. 2 písm. c) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, nevyžadují územní rozhodnutí stavby umístované v uzavřených prostorech existujících staveb, pokud se nemění vnější půdorysné ohraničení staveb a výškové uspořádání prostoru. V uvedených případech tedy není třeba záměry a cíle územního plánování chránit územním rozhodnutím o umístění stavby a je v působnosti příslušného stavebního úřadu, aby si učinil úsudek, zda jde o stavbu v urbanistickém prostoru existujících staveb. V daném případě je celý pozemek, jehož část je určena pro stavbu, vymezen jako plocha „P – 1 S., s. ú., v. p.. S.“, přičemž „P“ označuje plochy produkční. Podle žalovaného má celý areál všechny znaky uzavřeného areálu podle stavebního zákona, navrhovaná stavba nepřevyšuje výškovou hladinu stávajících okolních staveb; proto byly naplněny podmínky výše citovaného § 32 odst. 2 písm. c) stavebního zákona a stavební úřad nepochybil, pokud nevydal územní rozhodnutí o umístění stavby. Žalovaný sice připustil, že tento úsudek stavebního úřadu měl být součástí rozhodnutí, tato skutečnost však nezakládá důvod pro zrušení nebo změnu rozhodnutí v řízení o přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení. Žalovaný dále uvedl, že dotčené orgány státní správy se ke stavbě vyjádřily kladně a zákonnou formou; jejich rozhodnutí, popř. stanoviska byla podkladem pro rozhodnutí stavebního úřadu. Žalovaný neshledal nedostatky ani v postupu a řešení námitek žalobce ke stavebnímu řízení ani pochybení ve vztahu k § 47 stavebního zákona a § 22 odst. 1 vyhlášky č. 137/1998 Sb. Důvody pro obnovu řízení ani pro přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení tedy žalovaný neshledal.

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 8. 2004, č. j. 15 Ca 117/2003 - 81, byla zamítnuta žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného. Soud uvedl, že stavební úřad si pořídil jako podklady pro vydání stavebního povolení stanoviska dotčených orgánů státní správy, jež byly současně i orgány ochrany přírody. Ty neshledaly zasažení zájmů přírody a krajiny, ačkoliv musely posuzovat všechny zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny a nikoliv pouze některé z nich, jak tvrdil žalobce. Stavba naopak nebyla způsobilá změnit charakter objektu, do něhož byla zasažena a zájmy ochrany

přírody a krajiny tudíž vůbec nemohly být zasaženy. Vliv provozu uvnitř navržené stavby je podle soudu předmětem úpravy obsažené v jiných právních předpisech. Stavební řízení se tak nemohlo dotknout zájmů ochrany přírody a krajiny, proto nelze žalobce považovat za účastníka řízení podle § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny. Podle soudu nelze souhlasit s tím, že žalovaný měl povinnost se žalobcem jednat jako s účastníkem řízení až do právní moci rozhodnutí o vyloučení, neboť § 14 odst. 1 spr. ř. dopadá pouze na účastníky, kteří mohou být rozhodnutím správního orgánu zkráceni na svých hmotných právech; žalobce však mohl být účastníkem řízení toliko podle § 14 odst. 2 spr. ř. Navíc v daném případě nebylo zapotřebí vydávat procesní rozhodnutí, neboť subjekt přestává být účastníkem řízení již okamžikem prokázání toho, že jím není. Účastníkem řízení nebyl žalobce ani podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů rozvojových koncepcí a programů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 244/1992 Sb.“), neboť tento předpis byl zrušen zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“). Ustanovení § 24 tohoto zákona pak problematiku účastenství místní jednotky občanského sdružení neupravovalo, žalobce se nestal účastníkem stavebního řízení ani podle § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb. a nebyl jím ani podle jiného právního předpisu. Soud proto dospěl k závěru, že žalobce neměl postavení účastníka stavebního řízení, a proto shledal rozhodnutí žalovaného zákona odpovídajícím s tím, že se již nezabýval věcnými námitkami, které žalobce jako subjekt k tomu neoprávněný uplatnil proti rozhodnutí o povolení stavby. Proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel označil za nesprávný závěr soudu, že v řízení nemohly být dotčeny zájmy podle zákona o ochraně přírody a krajiny. V rozhodnutí soudu ani v rozhodnutí žalovaného není uvedeno, z jakých stanovisek dotčených orgánů státní správy se vycházelo. Podle stěžovatele nejsou ve spise doklady o tom, že by zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny nemohly být řízením dotčeny. Soud vycházel při rozhodnutí z nesprávného skutkového zjištění, že v daném případě nemohly být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny, přičemž tyto zájmy dotčeny být mohly, neboť stavba je v případě havárie způsobila ovlivnit ekosystémy, mají být prováděny terénní úpravy a výstavba zeleně. Nezhledněním těchto skutečností došlo k vadě řízení před soudem, neboť skutková postata, z níž žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a je s nimi v rozporu, a navíc byl při jejím zjišťování porušen zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost; proto měl soud napadené rozhodnutí zrušit.

Stěžovatel dále namítá nezákonnost rozsudku krajského soudu, neboť soud má za to, že pokud správní orgán zjistí, že někdo nesplňuje předpoklady pro účastenství v řízení, není nutné o tom vydávat rozhodnutí a do právní moci rozhodnutí není zapotřebí s takovou osobou jako s účastníkem řízení nakládat. Již to, že žalovaný procesně správným způsobem nerozhodl o vyloučení žalobce ze správního řízení, působí nezákonnost napadeného rozhodnutí. Pokud stavební úřad stěžovateli přiznal právo účastníka řízení, nebylo možné v odvolacím řízení konstatovat, že jednou přiznanými právy stěžovatel nemohl disponovat. Žalovaný odňal stěžovateli právo obhájit své účastenství v odvolacím řízení, tj. právo na podání opravných prostředků a přezkum tohoto rozhodnutí. Podle stěžovatele stavební zákon neupravuje speciálně případy, kdy se někdo domáhá postavení účastníka řízení a nesplňuje požadavky, proto je třeba aplikovat § 14 odst. 1 spr. ř., tedy, že taková osoba je účastníkem stavebního řízení až do doby, než se prokáže opak. Skutečnost, že určitá osoba není účastníkem stavebního řízení, lze prokázat pouze pravomocným rozhodnutím, jiný výklad by byl porušením zásady zákonnosti, součinnosti, materiální pravdy a dvouinstančnosti správního řízení. Stavební úřad měl tedy procesním rozhodnutím rozhodnout, že stěžovatel není účastníkem stavebního řízení. Stěžovatel se neztotožnil s tvrzením soudu, že nebylo zapotřebí

vydávat procesní rozhodnutí, neboť správní řád tuto formu výslovně nestanoví; naopak ji stanoví přímo v § 1 odst. 1 spr. ř. Nesprávný je rovněž názor soudu, že § 14 odst. 1 věta za středníkem spr. ř. se nevztahuje na účastníky řízení podle § 14 odst. 2 spr. ř.

Soud dále podle stěžovatele nesprávně posoudil, že stěžovatel nebyl účastníkem řízení o povolení stavby podle zákona č. 244/1992 Sb. Na základě přechodného ustanovení bylo totiž nutné aplikovat úpravu tohoto zákona i po nabytí účinnosti zákona č. 100/2001 Sb. Účast občanských sdružení byla upravena v § 8 odst. 5 zákona č. 244/1992 Sb. Podle názoru soudu by však stavebník ve správních řízeních zahájených po 1. 1. 2002 musel předložit stanovisko podle zákona platného v době rozhodování, nemohl by tedy naplnit dikci zákona předložením stanoviska podle zákona č. 244/1992 Sb. Stěžovatel je přesvědčen, že byla-li určitá stavba posuzována podle zákona č. 244/1992 Sb., je nutno v navazujících správních řízeních vycházet z tohoto zákona včetně otázky účastenství v řízení. Proto § 8 odst. 5 zákona č. 244/1992 Sb. založil stěžovateli účastenství ve stavebním řízení a soud pochybil, pokud zaujal opačný právní názor. Stěžovatel pro doplnění uvedl, že všechny výše uvedené skutečnosti byly v žalobě uplatněny ve formě žalobních bodů, ačkoliv se soud snaží v napadeném rozhodnutí tvrdit opak. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 8. 2004, č. j. 15 Ca 117/2003 - 81, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na svých předchozích vyjádřeních a plně se ztotožnil s rozhodnutím krajského soudu.

Osoba zúčastněná se ve vyjádření ztotožnila s kasační stížností napadeným rozsudkem a veškeré argumenty stěžovatele v kasační stížnosti označila za bezpředmětné; přitom odkázala na své vyjádření k žalobě, v němž se vypořádala se všemi námitkami, které stěžovatel zopakoval v kasační stížnosti. Stěžovatel podle osoby zúčastněné nepodloženě napadá vydaná odborná stanoviska zasažení zájmu ochrany přírody a krajiny, která zásadně přispěla ke správnému zjištění skutkového stavu správním orgánem; navíc se jedná o novum uplatněné až v řízení o kasační stížnosti. Osoba zúčastněná se ztotožnila s krajským soudem, jenž uvedl, že nelze souhlasit s tím, že správní orgán měl se stěžovatelem jednat podle § 14 odst. 1 spr. ř., neboť stěžovatel mohl být účastníkem řízení pouze podle § 14 odst. 2 spr. ř. Závěr krajského soudu odpovídá také názoru Ústavního soudu vyslovenému v rozhodnutí pod sp. zn. IV. ÚS 208/96. O tom, že stěžovatel mohl být účastníkem správního řízení pouze podle § 14 odst. 2 spr. ř., svědčí i znění § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny, jenž coby *lex specialis* stanoví, za jakých podmínek se stěžovatel mohl zúčastnit příslušného stavebního řízení, přičemž pokud tyto podmínky nebyly splněny, nemohl se správního řízení zúčastnit a nemuselo se o tom ani vydávat žádné rozhodnutí, pokud tato situace vyšla najevo až v průběhu řízení. Argumentace stěžovatele odkazující na § 14 odst. 1 spr. ř., případně na § 1 odst. 1 spr. ř. je v daném případě zcela nepoužitelná; stěžovatel si navíc v kasační stížnosti sám odporuje a vyjímá z kontextu věty z odůvodnění rozhodnutí krajského soudu. Osoba zúčastněná poukázala na to, že v souladu s rozhodnutím Krajského soudu v Ústí nad Labem je i rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 10. 2001, č. j. 5 A 160/99 - 40. Soud dále správně posoudil i to, že se stěžovatel nestal účastníkem stavebního řízení ani podle zákona č. 244/1992 Sb., neboť tento zákon byl zrušen ke dni 31. 12. 2001 zákonem č. 100/2001 Sb. V daném případě došlo k zahájení stavebního řízení až dne 21. 10. 2002, tedy již v době účinnosti zákona č. 100/2001 Sb., proto nemohlo být účastenství stěžovatele v řízení dovozováno podle již neúčinného zákona č. 244/1992 Sb. Jelikož stěžovatel neměl objektivně možnost stát se účastníkem daného stavebního řízení dříve než dne 21. 10. 2002, nemůže se dovolávat toho, že by byl účastníkem řízení na základě zákona, jenž v tu dobu

již nebyl účinný. Ze všech uvedených důvodů navrhla osoba zúčastněná zamítnutí kasační stížnosti.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel uvádí důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

První námitkou stěžovatele je tvrzené nesprávné posouzení právní otázky, zda mohly být vydaným rozhodnutím dotčeny zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny. Stěžovatel tvrdí, že z rozhodnutí žalovaného nelze zjistit, jaká stanoviska dotčených orgánů státní správy byla použita, a jelikož se s touto skutečností nevypořádal ani krajský soud, je vadou stíženo rovněž jeho rozhodnutí. V dané věci je však zapotřebí zdůraznit fakt, že správní žalobou napadené rozhodnutí žalovaného se týkalo zamítnutí žalobcova odvolání proti rozhodnutí o povolení stavby podle § 60 spr. ř. jako nepřípustného z důvodu jeho podání někým, kdo neměl být účastníkem stavebního řízení; v rozhodnutí o odvolání, jež se následně stalo předmětem soudního přezkumu, se tedy vůbec neřešily námitky směřující proti rozhodnutí stavebního úřadu o povolení stavby. Krajský soud se proto zcela správně při přezkumu napadeného rozhodnutí zabýval zjištěním toho, zda měl mít žalobce ve stavebním řízení postavení účastníka řízení či nikoliv, neboť to bylo v dané věci předmětem jeho přezkumné činnosti; v závěru rozhodnutí soud poukázal na to, že se z tohoto důvodu již nezbyval věcnými námitkami, které stěžovatel uplatnil proti rozhodnutí o povolení stavby. Takovou námitkou bylo i v kasační stížnosti uváděné tvrzení směřující proti stanoviskům dotčených orgánů státní správy. Věc lze uzavřít tím, že krajský soud nebyl povinen se uvedenou námitkou stěžovatele zabývat, neboť nebyla předmětem přezkumu v řízení proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného.

Další stížnostní námitkou je přesvědčení stěžovatele, že nebylo zákonným způsobem vyřešeno jeho účastenství ve správním řízení, neboť o tom, že není účastníkem řízení, mělo být rozhodnuto samostatným rozhodnutím. O této otázce Nejvyšší správní soud uvážil takto: Podle § 70 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny je občanské sdružení nebo jeho organizační jednotka, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (dále jen „občanské sdružení“), oprávněno, pokud má právní subjektivitu, požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona. Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně. Musí být věcně a místně specifikována. Podle § 70 odst. 3

zákona o ochraně přírody a krajiny je občanské sdružení oprávněno za podmínek a v případech podle odstavce 2 účastnit se správního řízení, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů od zahájení řízení orgánu státní správy, který řízení zahájil; v tomto případě má postavení účastníka řízení.

Občanskému sdružení přiznává tedy tento zákon postavení účastníka řízení, jedná-li se o sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny a jde-li současně o řízení, při němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona; tyto dvě podmínky musí být kumulativně naplněny, aby se občanské sdružení mohlo stát účastníkem správního řízení. Zda se o takové správní řízení jedná, je na posouzení správního orgánu, u něhož bylo řízení zahájeno, a který musí zjistit okruh účastníků řízení; posouzení přitom závisí vždy na konkrétní věci. V daném případě sice stavební úřad coby správní orgán prvního stupně se stěžovatelem jednal jako s účastníkem řízení, žalovaný v řízení o odvolání však dospěl k závěru, že se stěžovatelem nemělo být v řízení před správním orgánem prvního stupně jako s účastníkem řízení vůbec jednáno. Důvod spočíval v tom, že stěžovatel je občanským sdružením, jehož hlavním posláním je ochrana přírody a krajiny, tyto zájmy však v daném stavebním řízení nemohly být dotčeny. Účastenství v řízení nebylo založeno podle § 59 odst. 1 písm. c) stavebního zákona, podle něhož jsou účastníky stavebního řízení i další osoby, kterým zvláštní zákon toto postavení přiznává, neboť nebyla naplněna podmínka toho, že by se jednalo o řízení, při němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny a proto se žalobce nestal účastníkem správního řízení ve smyslu § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny. Stavba, jež byla rozhodnutím stavebního úřadu povolena, totiž nemohla zasáhnout do zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny; stavba měla řešit novou výrobu nízkomolekulárních epoxidových pryskyřic v prostoru zrušené výroby kyseliny sírové v areálu určeném k využití pro průmysl, u něhož jsou v katastru nemovitostí evidovány pouze průmyslové objekty a zastavěné plochy a nádvoří. Jedná se tedy o stavbu ve smyslu § 32 odst. 2 písm. c) stavebního zákona, umístěnou v uzavřených prostorech existujících staveb, u nichž se nemění vnější půdorysné označení a výškové uspořádání prostoru. Zájmy ochrany přírody a krajiny, k jejichž ochraně jsou občanská sdružení s tímto předmětem činnosti povolána, se přitom podle § 2 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny rozumí péče o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i vzhled a přístupnost krajiny. Podle § 2 odst. 2 písm. g) zákona o ochraně přírody a krajiny zajišťuje spoluúčastí v procesu územního plánování a stavebního řádu s cílem prosazovat vytváření ekologicky vyrovnané a esteticky hodnotné krajiny. Nebylo však prokázáno, že výše uvedené zájmy mohly být stavbou dotčeny. Účast občanských sdružení podle § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny nelze vykládat natolik široce, že by se vztahovala na jakoukoliv složku životního prostředí, nýbrž toliko na složky životního prostředí chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny. S touto skutečností se žalovaný i krajský soud ve svých rozhodnutích podrobně vypořádaly, přičemž správně zohlednily, že v řízení nebyly dotčeny zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny, neboť stavba měla být umístěna do uzavřeného průmyslového areálu zastavěného stávajícími průmyslovými stavbami, jenž měl být určen k využití pro průmysl a v katastru nemovitostí jsou zde evidovány pouze průmyslové objekty a zastavěné plochy a nádvoří. Rovněž podle názoru Nejvyššího správního soudu se v takovém případě nebylo možné při povolování dalšího průmyslového objektu domáhat ochrany přírody a krajiny podle zákona o ochraně přírody a krajiny, což je účel, pro nějž bylo občanské sdružení žalobce založeno.

Krajský soud v Ústí nad Labem pak ve svém rozhodnutí správně uvedl, že není rozhodné to, že stavební úřad stěžovatele za účastníka řízení považoval, neboť účastenství v řízení je třeba posuzovat materiálně a nikoliv podle toho, s kým stavební úřad jednal.

V dané věci žalovaný postupoval správně, když po zjištění, že stěžovateli nesvědčí účastenství ve stavebním řízení, zamítl jím podané odvolání jako nepřípustné podle § 60 spr. ř. Přitom se v souladu s tímto ustanovením vypořádal také s tím, zda v dané věci nebyly dány důvody pro obnovu řízení nebo pro přezkum rozhodnutí mimo odvolací řízení. Jiný postup žalovaného by podle Nejvyššího správního soudu nebyl správný ani účelný. Nelze se ztotožnit s tvrzením žalobce, že o tom, že není účastníkem řízení, mělo být v každém případě rozhodnuto samostatným rozhodnutím; takovou povinnost zákon neukládá, z § 14 odst. 1 spr. ř. ani z § 1 odst. 1 spr. ř. ji nelze dovodit a v souzené věci ani takové rozhodnutí nemohlo být vydáno, neboť stavební úřad v prvostupňovém řízení stěžovatele za účastníka řízení považoval a až žalovaný v řízení o odvolání shledal, že žalobce neměl být účastníkem stavebního řízení, což vyjádřil v rozhodnutí o odvolání, jež zamítl podle § 60 spr. ř. jako nepřípustné z důvodu jeho podání někým, kdo nebyl účastníkem řízení v materiálním smyslu. Z ustálené judikatury správních soudů plyne, že účastníkem správního řízení není ten, komu správní orgán nad rámec zákona takové postavení nesprávně přiznal (např. rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 9. 1994, sp. zn. 22 Ca 104/94). Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s krajským soudem dospěl k závěru, že v daném případě nebylo pochybením, když nebylo vydáno samostatné rozhodnutí o tom, že stěžovatel neměl být účastníkem stavebního řízení. Tuto skutečnost konstatoval žalovaný ihned poté, co zjistil, že stěžovatel není účastníkem stavebního řízení, ve svém rozhodnutí, jímž zamítl odvolání jako nepřípustné. Proti tomuto rozhodnutí měl stěžovatel možnost brojit správní žalobou a následně i kasační stížností, což také učinil. V žalobě i v kasační stížnosti však stěžovatel opakovaně v obecné rovině vysvětloval, co chápe pod zájmy ochrany přírody a krajiny, neuvedl však žádnou konkrétní skutečnost, jaké konkrétní terénní úpravy a výsadba zeleně mají být provedeny a jakým způsobem se dotýkají zájmů ochrany přírody a krajiny. Pokud jde o škodu způsobenou potenciální ekologickou havárií, jedná se opět o obecné tvrzení, neboť každá ekologická havárie ovlivní životní prostředí. Navíc předmětná stavba je pouze jednou z mnoha staveb v areálu chemické továrny, zřízena přestavbou stávající haly, nikoliv na „zelené louce“.

Poslední námitkou stěžovatele je tvrzení uplatněné až v žalobě, že měl být účastníkem stavebního řízení vzhledem k účasti na řízení o posouzení vlivu stavby na životní prostředí na základě zákona č. 244/1992 Sb. Stěžovatel je přesvědčen, že jeho účastenství v řízení bylo založeno podle § 8 odst. 5 tohoto zákona a proto měl být účastníkem stavebního řízení i poté, co tento zákon pozbyl účinnosti, a to s ohledem na přechodné ustanovení. Podle názoru Nejvyššího správního soudu účastenství žalobce v řízení podle zákona č. 244/1992 Sb. nezakládá vzhledem ke zrušení tohoto právního předpisu ke dni 1. 1. 2002 (zákonem č. 100/2001 Sb. – pozn. soudu) automaticky jeho účast ve stavebním řízení. Ani tuto námitku stěžovatele tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

Nejvyšší správní soud připomíná, že judikatura správních soudů týkající se působení občanských sdružení zabývajících se ochranou přírody a krajiny ve správních i soudních řízeních je setrvalá, přičemž lze poukázat např. na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 4. 2000, č. j. 5 A 98/98 - 109. Vrchní soud v Praze v něm uvedl, že „je-li žalobcem ve správním soudnictví občanské sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana krajiny a přírody, může úspěšně namítat nezákonnost rozhodnutí, avšak jen potud, tvrdí-li, že v řízení byla zkrácena jeho procesní práva. Nelze tedy - zejména podle právního názoru Ústavního soudu, vysloveného v usnesení, publikovaném pod č. 2/1998 Sb. rozh. ÚS (usnesení sp. zn. I. ÚS 282/97 ze dne 6. 1. 1998 – pozn. soudu) – přisvědčit případnému tvrzení občanského sdružení, že bylo zkráceno na právu na příznivé životní prostředí; takové právo mu jako právnické osobě z povahy věci náležet nemůže, neboť náleží jen fyzickým osobám jako biologickým organismům. Žalobce - občanské sdružení, jehož hlavním posláním podle

stanov je ochrana krajiny a přírody - pak před soudem není oprávněn k tomu, aby si žalobou osvojil námitky třetích osob, uplatněné ve správním řízení a týkající se porušení práv těchto osob a to ani tehdy, jestliže taková osoba sama žalobu u soudu nepodala. Žalobce se může domoci žalobou u soudu ochrany jen proti tvrzenému porušení těch vlastních (totiž procesních) práv, na nichž byl zkrácen.“

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. nejsou dány a proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Osoba zúčastněná nemá v daném případě podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s jejímž plněním by jí vznikly náklady a není dán ani důvod zvláštního zřetele hodný pro přiznání jiných nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. prosince 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu